

Zemědělská škola

PŮDOHOSPODÁRSKA

04

81. ROČNÍK
PROSINEC 2018

pod
stromeček

HLAVNĚ VODU

#13011600

edi to rial

Michal Petřík
editor

Nastává konec roku - pro někoho nejkrásnější čas, pro někoho čas plný shonu, předvánočního šílenství a zběsilého nakupování a pro mnohé i lehce melancholické období, kdy si začínají rekapitulovat, jaký ten uplynulý rok vlastně byl - co během něho dokázali a nedokázali.

Dovolte mi proto pár slov na závěr. Všem z vás přeji, abyste se v novém roce měli co možná nejlépe, abyste se zbytečně neohlíželi do minulosti, ale hleděli vpřed, pokud se vám letos něco nepodařilo, přeji vám, aby se vám příští rok dařilo lépe. Dovolte mi rovněž i pár přání ke své osobě. Přeji si, abyste se vy lidé ke mně chovali co nejohleduplněji a nejšetrněji, abyste zbytečně neplýtvali tam, kde si myslíte, že jsou rezervy bezmezné, abyste o věcech více přemýšleli a nenakládali bezmyšlenkovitě s každým plastovým pytlíkem a podobnými věcmi, které mi tak moc škodí, zkrátka abyste mi vraceli všechno, co si ode mě půjčujete. Přeji Vám, abyste se na chvíli zastavili a začali více myslet jeden na druhého a taky na mě, protože věřte, že já vám to vrátím.

Šťastný nový rok 2019!

Vaše **příroda**

(02)

prosinec 2018

+obsah

04

FAKTA

Odlehčená a nenáročná minutka na rozjezd. Zajímavé informace, které z vás udělají malou, ale opravdu malou chodící encyklopedii.

06

PŘÍBĚH

Inspirujte se příběhy naší stoleté republiky. V tomto čísle vám představíme další z osobností, která měla vliv na rozvoj našeho zemědělství.

10

ANGLIČTINA

Chcete se domluvit na farmách po celém světě? Tak nepřeskakujte tuto rubriku.

12

CESTOVÁNÍ

Jedeme na výlet! Tentokrát vyrazíme do Nepálu. Nahlédnout jak se hospodaří v jedné z nejchudších zemí světa.

18

AKTIVITY ŠKOL

Aktivity škol jsou kořením vzdělávání a prosincové číslo si proto ochutíme například akcí, kterou zažili na škole v Českých Budějovicích

4/81

vydává
Ústav zemědělské ekonomiky a informací,
Mánesova 1453/75

e-mail
petrik.michal@uzei.cz

telefon
+420 222 000 381

spolupracuje
s Agronistiťutem Nitra,
štátný podnik,
Akademická 4,
949 01 Nitra,

e-mail
zuzana.horvathova@
agroinstitut.sk

telefon
+421 377 721 802

design
Ginger & Fred

(03)

16

KALENDÁŘ

Nepropásněte ani jednu zásadní událost v zemědělských oborech. Díky našemu kalendáři budete mít program na (skoro) každý den začátku příštího roku.

22

ZEMĚDĚJSTVÍ

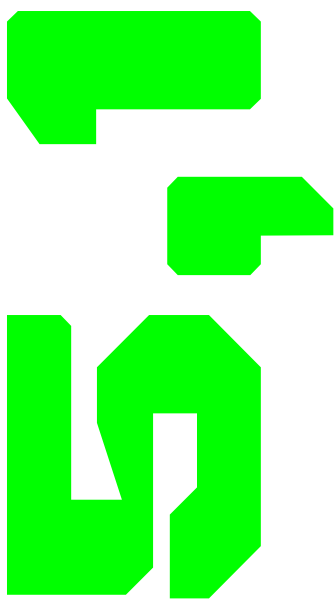
Nové informace pro odborníky na svých místech a především na místech vzdělávacích a vědeckých.

AŤ NÁM POD STROMEČEK NASNĚŽÍ

Sucho se v České republice změnilo. Podzim nás bohužel nezachránil. Už neohrožuje jen zemědělce, ale celou společnost a systém, upozorňují experti z projektu InterSucho. Problém se týká téměř celého státu. Po čtyřech letech srážkového deficitu se tak hydrologické a zemědělské sucho v Česku proměnilo i v sucho socioekonomické. Podle Českého hydrometeorologického ústavu na velké části republiky chybí od ledna 2015 do září 2018 proti průměru přes 500 milimetrů srážek, někde dokonce 700 milimetrů. To lze přirovnat k devíti měsícům ročně bez srážek. Odborníci z projektu www.intersucho.cz se čím dál častěji se kloní k názoru, že podoba zimy ovlivňuje sezonu sucha v dalších měsících. Proto si přejme Vánoce a zimu bohatou na nejdůležitější dárky – sněhové vločky.

TEXT REDAKCE | FOTO ARCHIV

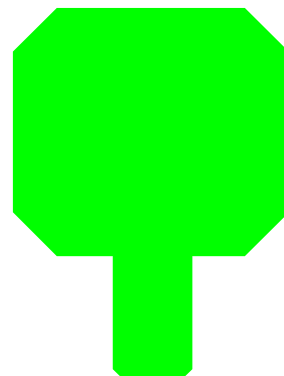

VYSKOČÍ KONZUMACE RYB?

Přesně tolik kilogramů rybího masa na osobu zkonsumujeme ročně, což je nejnižší číslo od roku 1995. V prosinci pak proběhne až 90 procent ročních prodejů, na čemž má samozřejmě zásluhu tradiční kapr. Češi by se příští rok měli v konzumaci ryb polepšit a na svých talířích si je dopřát nejen na Vánoce.

VÍTE, ŽE...

Žito je odolnější než pšenice a ze všech obilovin obsahuje nejvíce vitaminů skupiny B, fosforu, vápníku, železa a rutinu, který zvyšuje pružnost cév a zesiluje účinek vitaminu C? Pranostiky říkají, že: V prosinci-li zima, sníh-li hojně lítá, hojnost všady bývá žita; Prosinec se sněhem na pěšině, žitko je na každé výšině. Tak snad letos ještě nasněží!

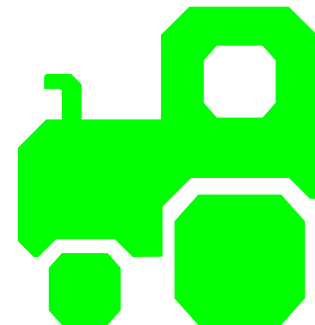

COOLTURA

Zveme Vás na tradiční vánoční výstavu do výstavního skleníku Botanické zahrady Přírodovědecké fakulty Univerzity Karlovy na Praze 2. Výstavu „Vánoce v babiččině chaloupce a zapomenutá řemesla“ můžete navštívit denně (10 až 17 hod.) od 30. listopadu do 3. ledna.

Hned u vchodu na Vás dýchne kouzlo jednoduchosti a pohody, ocitnete se ve světě našich předků, seznámíte se s málo známými zvyky, řemesly, kuchyňskými nádobami a venkovskými zařízeními. Okouzlí Vás prosté dekorace a ozdoby, poznáte některá starodávná cukroví.

Na výstavě nahlédnete do různých technik výroby vánočních ozdob a dekorativních předmětů a některé z nich si budete moci i vyzkoušet. V předvánočním ruchu potěší také drobný prodej rukodělných dárků a knih s vánoční tematikou. Odcházet budete do ticha zimní zahrady...

ZA JÍMA WÉWÉWÉ

Vánoce jsou za dveřmi a pečení tradičního cukroví je v plném proudu.

Pokud máte rádi kvalitní potraviny a chcete mít jistotu, že jste si pro přípravu vánočních pokrmů vybrali poctivé produkty z domácí produkce, tak navštivte webové stránky www.regional-nipotravina.cz. Kromě potravin a výrobků, které byly označeny nálepkou regionální potravina, se zde dozvíte o nejruznějších regionálních festivalech a výstavách.

Inspiraci můžete načerpat v sekci recepty nebo se přímo vydat na některý z doporučených výletů k regionálním pěstitelům a chovatelům a ochutnat jejich lokální výrobky. Možná budete překvapeni, jaké dary česká krajina nabízí a jací lidé se s láskou a péčí starají o to, aby některé plodiny nezahynuly a abyste se mohli těšit z jejich nejvyšší kvality.

MILAN HODŽA - KOLIK JAZYKŮ UMÍŠ, TOLIKRÁT JSI MINISTREM

TEXT VERONIKA SLOMKOVÁ FOTO ARCHIV

Ačkoli se Milan Hodža narodil 1. 2. 1878 do evangelické rodiny - jeho otec Ondrej Slavoslav Hodža i bratr Ján Miloslav Hodža byli evangeličtí kněží - sám si později vybral jiný životní směr. Rodina mu však poskytla výborné kulturní zázemí. Neodmyslitelný vliv na něho měl beze sporu i strýc Michal Hodža, který byl významným slovenským buditelem a básníkem. Mladému Milanovi se tak dostalo vynikajícího vzdělání - studoval na gymnáziích v Banské Bystrici, v maďarské Šoproni a v rumunském Sibiu. Právo vystudoval v Budapešti a Kluži, filozofii ve Vídni. Díky svým evropským studijním pobytům získal znalost celkem sedmi cizích jazyků - francouzského, anglického, německého, maďarského, rumunského, srbochorvatského a polského.

AGRÁRNÍK

Svůj příklon k zemědělství projevil Hodža už za Rakouska-Uherska, kdy jakožto člen Slovenské národní strany vytvořil její agrární program. Ještě jako mladý student začal v Pešti vydávat Slovenský týždenník, později i Slovenský denník, který cílil právě i na širší venkovské vrstvy. Po vzniku Československa se stal na krátko československým velvyslancem v Maďarsku. V parlamentních volbách v roce 1920 byl zvolen za tehdejší

DŮM ZEMĚDĚLSKÉ OSVĚTY OSOBNOSTI

Eduard Reich (1885–1943)
duchovní otec vzniku Domu zemědělské osvěty, poslední ministr zemědělství první republiky. Spoluzakladatel České akademie zemědělské, Zemědělského muzea a novodobého českého zemědělského školství, významný zemědělský teoretik, autor řady zásadních prací v oboru.

Antonín Švehla (1873–1933)
spoluzakladatel ČSR, ministr vnitra, ministerský předseda a nejvýznamnější představitel Republikánské strany zemědělského a malorolnického lidu. Zásadně ovlivnil konsolidaci nového státu a jeho politické směřování, významně se podílel na vzniku Domu zemědělské osvěty. Celý život se hrdě hlásil k selskému stavu.

Milan Hodža (1878–1944)
ministr zemědělství, ministr školství a národní osvěty, ministr unifikací, ministr zahraničních věcí, ministerský předseda. Vedoucí činitel slovenské agrární strany, jeden z nejvýznamnějších politiků první republiky. V roce 1926 otevíral Dům zemědělské osvěty těmito slovy: „*Tato budova je zasvěcena práci...naleznete krásnou syntézu teorie, praxe a všechno to, čím dýchá, čím žije moderní zemědělství.*“

Otakar Srdínko (1875–1930)
histolog, embryolog, ministr školství a národní osvěty, ministr zemědělství, významný agrární teoretik. Zasadil se o rozvoj zemědělského družstevnictví a následný odbyt jeho produktů. V deníku agrární strany „Venkov“ vedl pravidelnou rubriku o vědě a vysokých školách. Průkopník spolupráce mezi Čechy a československými Němci v oblasti zemědělství.

Bohumír Bradáč (1881–1935)
ministr zemědělství, ministr národní obrany, předseda poslanecké sněmovny. V čele resortu zemědělství stál v letech velké hospodářské krize, spoluautor programu opatření na pomoc touto krizí postiženého zemědělství (především řepářství – cukrovarnictví a obilnářství), který mj. obsahoval požadavky na zvýšení agrárních cel, zvýhodnění úvěrových podmínek pro zemědělce a zavedení obilního monopolu.

Slovenskou národní a rolnickou stranu a zasedl do společného poslaneckého klubu s českými agrárníky. Během 20. let se postupně profiloval jako stále vlivnější politik. Počátkem roku 1922 se podílel na rozkolu uvnitř strany, když se snažil ze zájmové organizace Slovenská domovina, napojené na SNaRS, vytvořit novou politickou platformu. Štěpení uvnitř strany bylo ale zastaveno během roku 1922 zastavením Slovenské domoviny i Slovenské národní a rolnické strany s českými agrárníky do celostátní Republikánské strany zemědělského a malorolnického lidu (agrární strany). Tzv. Agrárníci, byla nejvlivnější stranou první republiky. Její moc vycházela z podpory venkovského obyvatelstva. Popularitu jí přineslo například i rozsáhlé provedení pozemkové reformy. Ve 20. letech se stal Hodža členem vedení Mezinárodního agrárního byra, roku 1925 pak založil Československou akademii zemědělskou a byl jejím předsedou. V únoru 1928 byl na sjezdu Svazu junáků - skautů RČS zvolen na dvouleté období starostou organizace a později byl i

členem čestného předsednictva.

MNOHONÁSOBNÝM MINISTREM

Během první republiky vystřídal Milan Hodža několik vládních postů. V první vládě Vlastimila Tusara zastával post ministra pro sjednocení zákonů a organizaci správy Československa. V první a druhé vládě Antonína Švehly byl ministrem zemědělství a dále ministrem školství a národní osvěty. V první vládě Františka Udržala působil na postu ministra školství. Ve vládě Jana Malypetra, která vznikla v říjnu 1932 zastával funkci ministra zemědělství, kterým zůstal i následující dvě vlády. Hodža se dlouhodobě snažil o spolupráci mezi zeměmi střední Evropy, především mezi Československem, Maďarskem a Rakouskem, které chtěl integrovat s Itálií. Plán měl ale mnoho odpůrců a narážel i na ochrannářské bariéry v obchodu se zemědělskými produkty. V roce 1935 se Hodža stal předsedou 15. československé vlády. Při volbě prezidenta byli agrárníci rozpolceni, část chtěla hlasovat pro Beneše, část

Prezident Edvard Beneš (vlevo) a dr. Milan Hodža na Pražském hradě 31. prosince 1937.

byla proti. Hodža přesvědčil křídlo vedené předsedou strany Rudolfem Beranem, aby se přiklonilo k Benešovi a ač se spolu názorově rozcházeli, zajistil si tím opětovné jmenování na post premiéra a ministra zahraničních věcí. Nyní v roli premiéra a šéfa diplomacie Hodža znovu navrhoval spojit státy bývalého Rakouska-Uherska do celní unie. S tímto záměrem však znovu neuspěl. Aby zajistil smír mezi Benešem a agrárníky na svou funkci ministra zahraničních věcí v roce 1936 rezignoval. Hodža byl v čele i 16. a 17. československé vlády až do září 1938. Na rozdíl od většiny svých stranických kolegů nevstoupil do klubu Hlinkova slovenská ľudova strana - Strana slovenskej národnej jednoty, ve které se na podzim 1938 spojily všechny slovenské nesocialistické strany.

Svůj příklon k zemědělství projevil už za Rakouska-Uherska, kdy jakožto člen Slovenské národní strany vytvořil její agrární program.

CESTA K PÁDU A EXIL

Druhá polovina 30. let, kdy se situace v Evropě začala již značně vyostřovat, se nesla především v duchu urovnání vnitřních národnostních sporů. Počátkem roku 1936 jednal Hodža s Hlinkou o možnosti vstupu jeho Hlinkovy slovenské ľudové strany do vládní koalice. K dohodě ale nedošlo, protože ľudáci požadovali příslib autonomie. V září 1937 se podobně bezvýsledně sešel s Konradem Henleinem. Již v únoru 1937 Hodžova vláda ohlásila záměr národnostního vyrovnání (tzv. národnostní statut). V této době se jednalo ještě o mírné ústupky, které představovaly větší investice pro kraje osídlené Němci a postupné dosažení proporčního zastoupení jednotlivých etnik mezi zaměstnanci státního sektoru. Když se mezinárodní situace dále zhoršovala, zahájil v dubnu 1938 coby předseda vlády oficiální jednání s SdP. V jednání pokračoval až do září 1938,

kdy předal zástupcům SdP čtvrtý plán řešení národnostní otázky, v němž již výrazně ustoupil od konceptu unitárního československého státu. Po přijetí nóty francouzské vlády o odevzdání pohraničních území kde žilo víc než 50 % Němců Německu zorganizoval Výbor na obranu republiky generální stávkou, které se v Praze zúčastnilo na 250 000 lidí. Tato stávka a nespokojenost s podřizováním se diktátu západních velmocí vedla k pádu vlády Milana Hodži. Po přijetí Mnichovské smlouvy odjel do Francie, kde začal vyvíjet aktivity v československém exilu. Udržoval kontakty s českým exilem, ale byl v opozici proti emigrantské skupině okolo Edvarda Beneše. Od listopadu 1940 do července 1941 byl v Londýně členem a místopředsedou Státní rady Československé. V roce 1941 přesídlil do USA, kde se konce války už nedočkal. Zemřel v roce 1944 na Floridě.

ELEMENTS IN ORGANISMS

TEXT DOC. PHDR. JAROSLAV VORÁČEK, CSC.,
PROVOZNĚ EKONOMICKÁ FAKULTA ČZU V PRAZE

PRVKY V ORGANIZMECH

AJ: Twenty nine elements have been found in organisms but only fourteen are common and essential to life. They are oxygen, carbon, hydrogen, nitrogen, calcium, iodine, phosphorus, sulphur, potassium, magnesium, iron, sodium, chlorine, and silicon. It is interesting to note that the same elements are also the most numerous in lifeless things such as rocks, water, the atmosphere, and other inorganic matter.

Oxygen is a gas which makes up about one fifth of the air. It is the element which sustains life in animals and plants. Without it they cannot live. It forms about seventy percent of the bodies of plants and animals. The most striking property of oxygen is the ease with which it unites with other substances. This is oxidation. Practically all cases of burning are caused by oxygen uniting with paper, wood, coal or some other material. **Carbon** is one of the most important elements in biology. It combines with hydrogen and oxygen forming sugar, starch, fat and wood. Carbon forms about fourteen percent of the bodies of plants and animals.

Hydrogen gas is the lightest of all substances. It is found in nature combined with other elements. It forms a little less than ten percent of the bodies of organisms. It is an odourless, colourless and tasteless gas, very combustible. Nitrogen is a gas which does not burn. It dilutes the oxygen of the air in the proportion of four to one and so makes it less active. Nitrogen forms less than three percent of the bodies of plants and animals.

The other elements occur in very small amounts. The human body is made up chiefly of oxygen (72 parts), carbon (13.5 parts), hydrogen (9.1 parts), nitrogen (2.5), calcium (1.3) and phosphorus (1.15). The elements above, while composing the body structure in intricate compounds, are not taken directly as food. The foods we commonly use have these elements in combination with other materials. The foods that contain the proper elements and compounds are called nutrients or food compounds. These nutrients are starch, sugars, edible fats, proteinu and mineral matter.

Starch is an essential nutrient that occurs in many of our foods. Potatoes, maize, wheat, rye, rice, and most of the vegetable foods contain large amounts of starch. Sugar is a nutrient that comes from grapes and from most other fruits. There is also beet sugar and cane sugar. Sugars are used by the body to furnish the energy of heat and motion. Edible fats include both fats and oil. These are almost exclusively energy producers. They are used by the body to produce heat. Large amounts of fats are needed to keep the body warm. Starch, sugar and fats are composed of carbon, oxygen and hydrogen.

Proteins are nutrients that are found in great variety in our food. Proteins differ from starch, sugar and oils in having nitrogen in combination with other elements. Each kind of protein has its own name. The protein in wheat is gluten, in beans it is legumin. Casein is the protein in milk. Proteins are necessary in building and repairing the cells of animal bodies. If more proteins are eaten than necessary, the surplus may be oxidized to furnish the energy of heat or motion, or stored as fat.

CZ: V organizmech bylo nalezeno 29 (chemických) prvků, ale jen čtrnáct je (jich) běžných a důležitých pro život. Jsou to kyslík, uhlík, vodík, dusík, vápník, jod, fosfor, síra, draslík, hořčík, železo, sodík, chlor a křemík. Je zajímavé si všimnout, že stejné prvky jsou také nejčtenější v neživých věcech, jako jsou horniny, voda, atmosféra a jiné látky anorganické. Kyslík je plyn, který tvoří asi jednu pětinu vzduchu. Je to prvek, který udržuje život u živočichů a rostlin. Bez něho nemohou žít. Tvoří asi sedmdesát procent těl rostlin a zvířat. Nejvýznamnější vlastností kyslíku je snadnost, se kterou se slučuje s jinými látkami. To je oxidace. Prakticky všechny případy hoření jsou způsobeny kyslíkem, který se spojuje s papírem, dřevem, uhlím nebo nějakým jiným materiálem. Uhlík je jeden z nejdůležitějších prvků v biologii. Slučuje se s vodíkem a kyslíkem a tvoří cukr, škrob, tuk a dřevo. Uhlík tvoří asi čtrnáct procent těl rostlin a zvířat. Vodík je nejjednodušší plyn ze všech látek. V přírodě se nachází ve spojení s jinými prvky. Tvoří o něco méně než deset procent těl organismů. Je to plyn bez zápachu, bez barvy a bez chuti, velmi vznešlý. Dusík je plyn, který nehoří. Ředí kyslík ve vzduchu v poměru čtyři ku jedné a tak ho dělá méně

účinným. Dusík tvoří méně než tři procenta těl rostlin a zvířat. Ostatní prvky se vyskytují ve velmi malém množství. Lidské tělo se skládá hlavně z kyslíku (72 dílů), uhlíku (13.5 dílů), vodíku (9.1 dílů), dusíku (2.5), vápníku (1.3) a fosforu (1.15). Výše uvedené prvky, třebaže skládají strukturu těl ve složitých sloučeninách, nejsou přijímány přímo jako potrava. Potraviny, které běžně užíváme, mají tyto prvky v kombinaci s jinými materiály. Potraviny, které obsahují důležité prvky a sloučeniny se nazývají živiny nebo potravinové směsi. Tyto živiny jsou škrob, cukry, jedlé tuky, bílkoviny a minerální látky. Škrob je hlavní živina, která se vyskytuje v mnoha našich potravinách. Brambory, kukuřice, pšenice, žito, rýže a mnoho rostlinných potravin obsahují velké množství škrobu. Cukr je živina, která pochází z hroznů a z mnoha jiných (druhů) ovoce. Existuje také řepný cukr a cukr třtinový. Tělo využívá cukry (k tomu), aby poskytovaly energii tepla a pohybu. Jedlé tuky zahrnují jak tuky, tak oleje. Ty jsou téměř výhradně výrobci energie. Tělo je používá (k tomu), aby produkovaly teplo. Je potřeba velkého množství tuků, aby se tělo udrželo teplým. Škrob, cukr a tuky se skládají z uhlíku, kyslíku a vodíku. Bílkoviny jsou živiny, které se nacházejí v naší potravě ve velkém množství. Bílkoviny se odlišují od škrobu, cukru a olejů tím, že obsahují dusík v kombinaci s jinými prvky. Každý druh bílkoviny má své vlastní jméno. Bílkovina v pšenici je gluten, ve fazolích to je legumin. Kasein je bílkovina v mléku. Bílkoviny jsou potřebné při stavbě a opravách buněk v živočišných tělech. Pokud se zkonsumuje více bílkovin než je třeba, přebytek se může oksidovat a poskytnout energii tepla a pohybu, nebo se uloží jako tuk.

NAMASTÉ! VÍTEJTE V NEPÁLU

TEXT A FOTO ING. KAREL SEKNIČKA, ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE

cestování

Nepál si většina lidí spojuje pouze s nejvyšší horou světa Mount Everestem. I přesto, že se osm ze všech čtrnácti osmitisícovek nachází v Nepálu, jižní část země tvoří úrodná údolí i husté džungle. V jednom takovém údolí, poblíž indických hranic, se nachází poutní místo Lumbiní, kde se narodil Budhha. Ačkoliv je Nepál Buddhovým rodištěm, buddhismus zde tvoří pouze necelých deset procent a to převážně v horských oblastech. Nejrozšířenějším náboženstvím je zde hinduismus, díky čemuž můžete na ulicích po celém Nepálu potkat volně se procházející posvátné krávy. Již několik let jsem toužil navštívit tuto nejvýše položenou zemi světa a na vlastní oči spatřit zdejší neuvěřitelnou přírodu. To se mi povedlo letos v září, kdy jsem úspěšně dokončil jeden z nejznámějších treků světa s názvem Annapurna Circuit.

KÁTHMANDŮ – PRACH A ZVUK KLAKSONŮ

Hlavní město Káthmándú působí na první pohled hekticky díky ohromnému množství aut, motorek a kol, které se prakticky neřídí dopravními předpisy. Zkrátka zde platí, kdo intenzivněji troubí, ten jede. I přes tento chaos jsem se nestal svědkem ani jedné dopravní kolize, místní řidiči jsou zkrátka opravdoví mistři. Toto milionové město je někdy označováno jako nejšpinavější město světa díky prachu ve vzduchu, proto se vyplatí se vybavit rouškou. Dominantou města je chrám Svájambhú, kterému se také přezdívá opičí chrám. Zde se nám úspěšně podařilo odolat útokům zdejších opic na naše lahve s pitím a fotoaparáty. Po tomto zážitku už jsem pochopil označení, kdy se říká, že je někdo drzý jako opice.

ZEMĚDĚLSTVÍ

Nepál patří mezi nejchudší země na světě. Základem jeho ekonomiky je zemědělství, které zajišťuje živobytí až pro tři čtvrtiny zdejších obyvatel. Nejvíce se zde chová skot, ovce, kozy, prasata a drůbež. Nejvíce se zde pěstuje se rýže,

čočka, brambory, pšenice, kukuřice nebo cukrová třtina. Tyto plodiny jsou také základem tradiční nepálské kuchyně, jejíž základ tvoří nejpopulárnějším pokrm Dal bhat. Ten může mít mnoho podob, ale vždy se jedná o rýži podávanou s čočkovou polévkou, často doplněnou kořeněnou nebo naloženou zeleninou. Dal bhat je velmi výživný, a ne nadarmo je označován anglicky jako Dal bhat power 24 hour. Nevýhodou tohoto pokrmu je to, že jste v Nepálu nuceni jíst toto jídlo dvakrát denně, tudíž vám poté dosti zevšední. Nepálskou alternativou mohou být tzv. mo:mo knedlíčky, které se plní masem nebo zeleninou.

5 416 METRŮ NAD MOŘEM

Hlavním cílem celého treku je průsmyk Thorung La v nadmořské výšce 5 416 metrů nad mořem, což je pouze o 226 metrů níže než nejvyšší hora Evropy - Elbrus a o 606 metrů výše než Mont Blanc. Jednalo se o velmi náročnou část treku, proto jsme museli vyrazit velmi brzo ráno. Budíček zvonil už před třetí hodinou ranní a po snídani, navlečení v péřovkách a vybavení čelovkami, jsme ihned vyrazili na cestu. Časně ranní výstup za tmy byl jednodušší tím, že jsme neviděli prudký kopec, který nás čekal. Museli jsme pouze šlapat a doufat, že se brzy objevíme nahoře. Po několika nastoupených metrech už začínalo svítat a my si mohli užívat dechberoucí výhledy na masiv Annapurny a Gangapurny. Odpočítávali a trochu jsme i oslavovali každých našlapaných sto výškových metrů a netrpělivě vyhlíželi námi očekávaný vrchol. Vzdálenost pěti kilometrů z výchozího místa do sedla nám zabrala necelých pět hodin, přičemž jsme nastoupali 875 výškových metrů. Poslední metry byly opravdu náročné, přesto jsem si je užíval. Nutno podotknout, že pohybování se v takto vysokých místech je velmi náročné kvůli nedostatku kyslíku, kterého je zde zhruba o polovinu méně než v polohách, ve kterých žijeme v České republice. Pro pobyt takto

vysoko je nutná aklimatizace, aby se předešlo výškové nemoci. I přes naši kvalitní aklimatizaci se v naší skupině vyskytly pravděpodobně všechny její příznaky: nechutenství, zvracení, krvácení z nosu, bolest hlavy, nekvalitní spánek, únava, zadýchávání, dokonce i částečná dočasná ztráta vidění. V sedle jsme si udělali několik fotografií s cedulí ověšenou modlitebními praporky, která oznamuje úspěšné zdolání nejvyššího bodu celého treku Annapurna circuit. Já si jako správný patriot udělal fotku i s českou vlajkou. Následoval velmi strmý a nekonečný sestup do vesnice Muktinath (3 710 m n. m.), tedy sešup o celých 1 706 metrů. Tento úsek byl velmi dlouhý a náročný na kolena, odměnou však byly úžasné vyhlídky na sedmou nejvyšší horu světa Dhaulágirí.

ZLATÁ D1

Cestování po Nepálu je velmi náročné kvůli nekvalitní infrastruktuře. Ve většině případů jsme se přesunovali pomocí džípů a občas i menších autobusů. Nezapomenutelným zážitkem byl bezpochyby přejezd z cílové vesnice treku Muktinath do druhého největšího města Nepálu - Pokhary. Do autobusu jsem nastupoval jako poslední, tudíž

se mi dostalo privilegia sedět vpředu. Cesta, které se v Nepálu říká silnice, nebyla příliš kvalitní, přirovnal bych to asi k cestě kamenolomem. Obdiv zasloužil i řidič, který s ledovým klidem dokázal řídit po silnici, kterou od srázu dělilo několik centimetrů, a navíc přitom telefonoval. Několikrát se mi stalo, že jsem z obavy pádu autobusu do stráně vyskočil ze sedadla a šel vyvažovat na druhou stranu autobusu. Řidič byl ale na tyto silnice zvyklý, a i přes počáteční obavy jsme se dostali do cílové stanice.

BRZY NA SHLEDANOU

Během tří týdnů, které jsem strávil v Nepálu mě velmi zaujali přátelští Nepálci v ulicích, kteří se usmívají a nejsou arogantní k turistům. Několikrát se mi stalo, že mě oslovili na ulici, aniž by po mně cokoli chtěli. Zkrátka jenom chtěli vědět, odkud jsem, kam mám namířeno a jak se mi líbí v Nepálu. Nezapomenutelný zážitek, ale také dost fyzicky a psychicky náročný byl Annapurna Circuit Trek. Mohu ale jenom doporučit tam vyjet a vyzkoušet si tento trek na vlastní kůži, protože to byla neskutečná paráda. Jedno vím jistě, že jsem v Nepálu nebyl naposled.

Zelená burza

TEXT REDAKCE

od 10. 1.

KUKUŘICE V PRAXI

Mendelova univerzita v Brně - Agronomická fakulta a KWS OSIVA s.r.o. si Vás dovolují pozvat na 18. ročník konference Kukuřice v praxi 2019.

10. 1. Palačov

11. 1. Tetčice

15. 1. Hluboká nad Vltavou

16. 1. Plzeň

17. 1. Hradec Králové

Další info na

www.zba.cz

Celá ČR

15. 1.

ZAHRAA A JEJÍ SLOŽKY

Plocha, prostor, světlo, rostliny, stavby a umělecká díla či kompozice zahradního prostoru jsou základními složkami zahrady. V úvodní přednášce z cyklu Historie zahradní architektury vás Ing. Zdeněk Novák seznámí se zahradou a zahradníkem a se základními složkami, z nichž je zahrada vytvářena.

www.nzm.cz

NZM Praha

16. 1.

DNY OTEVŘENÝCH DVEŘÍ ČZA HUMPOLEC

Na programu budou prohlídky učeben, dílen pro výuku praxe, školního statku, ukázky řemesel, jízdy na koni, kynologie.

ČZA Humpolec

16. 1.

ZELENÁ BURZA 2019

8. ročník kontraktční prodejní výstavy českých zahradnických výpěstků,

www.zelena-burza.cz

BVV Brno

15. - 16. 1.

OVOCNÁŘSKÉ DNY 2019

Výzkumný a šlechtitelský ústav ovocnářský Holovousy s.r.o. a Ovocnářská unie České republiky, z.s. si Vás dovolují pozvat na tradiční akci. Součástí semináře je také společenský večer s živou hudbou.

Více o 62. ročníku a registraci na www.vsu.cz

KC Aldis, Hradec Králové

22. 1.

RÁJ A ZAHRAA SOUVISEJÍCÍ

Zahrady perské, antické a středověké – klášterní i světské v přednášce Ing. Zdeňka Nováka.

Tématem druhé přednášky z cyklu Historie zahradní architektury jsou filosofické základy moderních evropských zahrad, které na konci 15. století vytvořily substrát pro vznik specifického výtvarného oboru.

Představa Ráje, představy o zahradách antických, informace o zahradách maurských a literatura inspirovaly na počátku novověku tvorbu zahrad jako obrazu světa a jako nezbytné součásti obydlí králů, knížat světských i církevních a bohatých měšťanů.

Cestování a odborná literatura šířily novou módu po Evropě.

www.nzm.cz

NZM Praha

26. 1.

LETENSKÉ PRASE ANEB ZABIJAČKA V MUZEU

Zažít atmosféru staročeské zabijačky a ochutnat zabijačkové speciality můžete v rámci akce Letenské prase aneb Zabijačka v muzeu. Dvanáctý ročník slavností přinese ukázky tradičních postupů zpracování vepřového masa, které proběhnou v režii řeznického mistra, pana Tomáše Hudery v 11, 13 a 15 hodin. Po celou dobu akce bude na muzejním dvoře probíhat i prodej a degustace zabijačkových a dalších gastronomických specialit.

V budově muzea mohou návštěvníci posedět v „muzejní hospůdce“ a ochutnat zabijačkové speciality. S mistrem řezníkem si při workshopu v gastrostudiu můžete v 10 a 14 hodin vyzkoušet, jak se vyrábějí jitrnice, tláčenka či jelítka. Připraven je i doprovodný program pro děti – v 11 a 14 hodin pohádka O prasátku Arturovi v podání souboru Karlovarské dětské divadlo a po celý den řemeslné a výtvarné dílničky s lektory.

www.nzm.cz

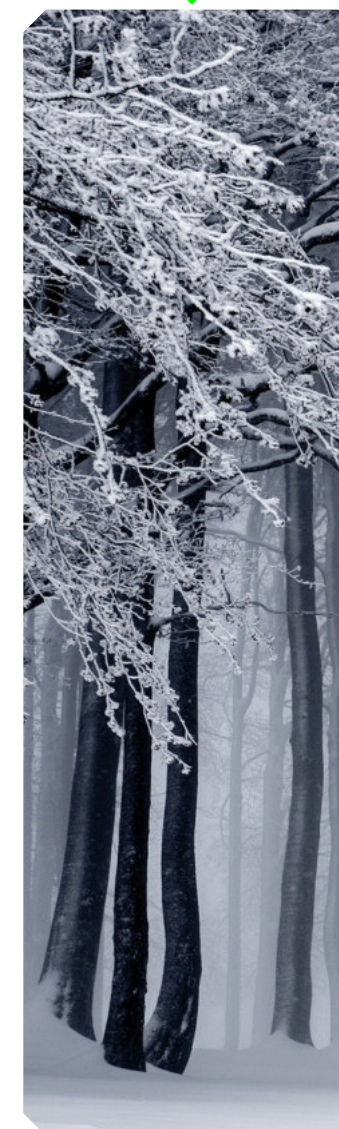
NZM Praha

28. - 29. 1.

ZELINÁŘSKÉ DNY 2019

Zelinářská unie Čech a Moravy pořádá tradiční odborný seminář. dg

Lísek u Bystřice nad Pernštejnem

aktivity

STUDENTKY VETERINY Z ČESKÝCH BUDĚJOVIC VELMI ÚSPĚŠNÉ V MEZINÁRODNÍ SOUTĚŽI

TEXT A FOTO MGR. OLGA CAHOVÁ, SOŠ VETERINÁRNÍ, MECHANIZAČNÍ A ZAHRADNICKÁ, ČESKÉ BUDĚJOVICE

S

tudenti oboru Veterinářství SOŠ veterinární, mechanizační a zahradnické a Jazykové školy s právem státní jazykové zkoušky z Českých Budějovic se ve dnech 21. 10. - 24. 10. 2018 účastnili mezinárodní soutěže „Pohár ústředního ředitele Státní veterinární správy ČR“. Soutěž se konala opět v Praze v Lysolajích a naši studenti obsadili v této mezinárodní soutěži druhé místo.

Soutěže se účastnilo několik veterinárních škol z České republiky a ze Slovenska. Každou školu reprezentuje vždy jedno čtyřčlenné družstvo. To naše tvořily studentky 4. ročníků: Monika Hübnerová, Magdalena Landová, Nikola Tešná a Tereza Toušková, pod vedením MVDr. Lucie Mašátové.

Práce soutěžících v několika soutěžních disciplínách hodnotila pětičlenná porota.

1. soutěžní disciplínou prvního dne byla prezentace na téma: „Kraj, město a škola, kde studuji.“ Studenti hovořili o tom, co je vedlo ke studiu veterinární problematiky, proč si právě tuto střední školu vybrali. Hovořili o svém studiu, výuce a praxích. Ve své prezentaci také představovali kraj a město, ve kterém se škola nachází. Samotnou prezentaci přednášel jeden student, druhý překládal do angličtiny. Hodnotilo se zpracování zadaného tématu, informační úroveň prezentace, projev a jazyková úroveň (včetně angličtiny).

2. disciplínou byl písemný test znalostí. Testu se účastnili všichni studenti. Test obsahoval otázky

převážně z veterinární problematiky.

3. disciplína druhého dne byla soutěž v odborných dovednostech v laboratořích. Opět se účastnili všichni členové družstva, soutěžilo se v laboratořích mikrobiologie. Úkoly se týkaly oboru hematologie, oboru chemie a oboru patologie.

4. soutěžní disciplínu představovala prezentace na téma: „Mé budoucí odborné zaměření.“ Studenti prezentovali své ročníkové práce, hodnotili své dosavadní veterinární vzdělání v praxi a hovořili také o svých představách dalšího studia.

Doprovodný program byl opravdu velmi bohatý. Soutěžící si prohlédli památky na Hradčanském náměstí, prošli se po Karlově mostě, dále Karlovou ulicí na Staroměstské náměstí. To bylo v neděli, v den příjezdu. V pondělí navštívili studenti ZOO Praha. Prohlídka byla s odborným výkladem, doplněná přednáškou hlavního veterináře ZOO Praha, prezentací, dotazy a diskusí.

V závěrečný den soutěže se konalo také vyhlášení výsledků celé soutěže a předání cen ústředním ředitelem Státní veterinární správy panem MVDr. Zbyňkem Semerádem.

Naše studentky získaly celkově 2. místo.

Ředitel školy Ing. Břetislav Kábele vyslovil poděkování našim studentům a vyučujícím za přípravu na soutěž a výbornou reprezentaci školy v mezinárodní soutěži.

BRNĚNSKÁ RŮŽE TENTOKRÁT V DUCHU PŘÍRODY

TEXT A FOTO ING. JIŘÍ PTÁČEK, EMERITNÍ PRACOVNÍK, STŘEDNÍ ZAHRADNICKÁ ŠKOLA RAJHRAD

V areálu historického architektonicky pozoruhodného Konventu Milosrdných bratří v Brně, pocházejícího z 18. století, se ve dnech 16. -18. 11. 2018 uskutečnil již 23. ročník prestižní mezinárodní floristické soutěže Brněnská růže.

Tento projekt, mající vynikající zvuk nejen v České republice, ale i v rámci stře-doevropského regionu, se konal opět za spolupředatelství Střední zahradnické školy Rajhrad, brněnských firem Slávek Rabušic, aranžování květin a Společnosti Vonekl, zabývající se květinovými a floristickými doplňky ve spolupráci s partnery Florasis Jezbořice, Korekt-Invest Brno za mediální podpory časopisu Floristika.

Odborná porota tentokrát nasměrovala témata do oblasti krás přírody, jejího půvabu a rozmanitosti. Od tohoto se pak odvíjela trojice soutěžních úkolů, jejichž vlastní realizace vyplňovala první den.

První úkol se nesl ve vytvoření vázané dárkové kytice libovolného tvaru a velikosti s použitím živých květin, které

musely převládat. Pro tvorbu nebyla povolena žádná předem připravená konstrukce. Doplňkový materiál, částečně možný i nepřírodní povahy, mohli soutěžící zpracovat jakoukoliv technikou, stonky v úvazku poskládat jak do spirály, tak i paralelně. Finální podoba kytice však musela vynít do formy přírodního charakteru. Časový limit byl stanoven na 70 minut.

Druhý úkol, limitovaný 80 minutami, spočíval ve zhotovení přírodního věnce pro zahradní slavnost s určením pro položení na vodorovné podložce. Bylo možno použít i dekorativní materiály neživé povahy vyjma umělých květin. Hotové dílo však nesmělo pozbýt charakteru živých rostlin. Technika práce vypichování a doplňky mohli soutěžící zpracovávat jakýmkoliv způsobem. Nebyla povolena žádná předem připravená konstrukce, namočený korpus dodal v den soutěže na místě pořadatel.

Trojici úkolů uzavírala interiérová

dekorace do nádoby, aranžovaná sušenými, dřevitými, preparovanými či jinak upravenými rostlinami nebo jejich částmi, avšak bez možnosti použití umělých a živých rostlin. Porota vytyčila, že předmětem hodnocení bude dílo jako celek - vytvořené aranžmá včetně nádoby. Proto si mohli soutěžící nádobu povrchově předem upravit tak, aby splňovala styl zadání a s sebou přinést současně s dekorativními materiály jiné povahy. I zde nesmělo finální aranžmá pozbýt charakteru díla ze sušených a dřevitých rostlin. U tohoto tématu porota limitovala soutěžní čas na 90 minut a velikost hotové dekorace tak, aby s ní bylo možno v přirozené podobě projít běžnými pokojovými dveřmi.

Soutěž konající se za účasti českých a slovenských floristů měla opět dvě kategorie - juniorskou a seniorskou. Hodnocení prováděno obdobně jako v předchozích ročnících bodovacím systémem, který je variací na bodovací systém Florint a speciálně upravený pro Brněnskou růži.

V juniorské části se představili studenti z českých středních škol mající ve výuce zahradnické obory, ze Střední zahradnické školy Ostrava, SOŠ VMZ a jazykové školy SMZ České Budějovice a spolupředávající SZaŠ Rajhrad. Do této kategorie vyslala své zástupce i Zahradnická fakulta Lednice Mendlovy university Brno a firma Bohemiaseed Praha. Slovenské zahradnické školství reprezentovala Středná odborná škola záhradnická Piešťany.

Celkové první místo si vydobyla Veronika Klímová ze Zahradnické fakulty Lednice Mendlovy university Brno, druhý byl Adam Hofer (Střední zahradnická škola Ostrava) a třetí Lucia Chmlová (Středná odborná škola záhradnická Piešťany).

Dle jednotlivých kategorií bylo pořadí následující. Dárková kytice vázaná vynesla první místo Veronice Klímové, druhá byla Lucia Chmlová, třetí Adam Hofer. V kategorii věnec na zahradní slavnost zvítězila Katarína Cisaríková (Středná odborná škola záhradnická Piešťany), druhý byl Adam Hofer a třetí Lucia Chmlová. Ve zhotovení interiérové dekorace byl první Adam Hofer, druhá Veronika Klímová a třetí Jana Červenková (SZaŠ Rajhrad).

Seniorská kategorie měla účastníky z českých zahradnických firem a to Květiny Milt Plzeň, Květinový ateliér V Ráji Lázně Bohdaneč, Květinářství Oxa-lis Brno, Květiny Tůma České Budějovice, SS Ostoměř,

Kytky obchod Rousínov, Marmardecó Olomouc, SS Opava, Školní statek Opava, SS Brno-venkov, SS Brno, SS Losice, SS Kroměříž, De Fleurs-Floristické a dor-tové studio Brno a spolupředávající Společnost Vonekl.

Zde prokázal svými pracemi vysokou profesionální úroveň v oblasti aranžování Jan Milt, který v senior-ském klání získal nejen celkově první místo, ale obsa-dil i první příčky ve všech jednotlivých kategoriích a to v dárkové kytici vázané, ve věnci na zahradní slav-nost i v interiérové dekoraci. Druhé místo v celkovém hodnocení obsadila Marie Tůmová Hladíková z firmy Květiny Tůma České Budějovice a třetí Tomáš Hakl SS Ostoměř.

Vyhlášení výsledků a předání cen vítězům proběhlo na slavnostní vernisáži ve večerních hodinách 16. 11. 2018. Obohacením programu bylo vystoupení hudeb-ního uskupení Dívka k rytmu zrozená z Brna a taneč-ního souboru JAMU Brno.

Z vyjádření oslovených účastníků jasně vyplynulo, že projekt Brněnská růže je stále řazen jako významný faktor české floristické scény po boku Děčínské kotvy a slovenské Victoria Regia. Vybraná témata, jak bylo oceněno, svojí originalitou sahají až na hranici umě-lecké tvorby. Pozitivem je i to, že pořadatelé se nesou-střeďují jen na jednu kategorii věku a dávají příležitost porovnávat um jak mladým začínajícím floristům ze zahradnických škol, tak i těm starším z praxe.

Tato skutečnost je nesmírným přínosem pro zahradnické školství - zajímavou formou zvyšování odbornosti. Dává možnost studentům vzájemného setkávání v rámci zahradnických škol, navazování nových přátelství, výměny zkušeností, poznávání aktuálního obrazu nových trendů ve vázání a aranžování květin a přináší i plejádu nezapomenutelných zážitků.

Znovu se potvrdila vysoká úroveň zahradnického školství jak v České republice, tak i na Slovensku a fakt, že mladí zahradníci, i když ještě jako studující ve školních lavicích jsou zdatnými konkurenty floristům z praxe.

Ocenění se dostalo všem. Široká veřejnost měla možnost vidět soutěžní práce na následné výstavě konané ve dnech 17. a 18. 11. 2018. V této souvislosti stojí ještě za zmínku, že pořadatelé výtěžek z dobro-volného vstupného věnovali na pomoc postiženým dětem.

Zemědělství nejen pro zeleninu

FENIKLU SA DARILLO

TEXT | FOTO JÁN PIEŠŤANSKÝ, SOŠ POLNOHOSPODÁRSTVA
A SLUŽIEB NA VIDIEKU, TRNAVA
FRANCESCO INGEGNOLI, FRATELLI INGEGNOLI S.P.A. MILANO

Rozširovanie sortimentu jedál sa mení po stránke nutričnej i chuťovej. Čoraz viac sa presadzuje príprava jedál s nižšou energetickou hodnotou, ale s vyšším obsahom vlákniny a biologicky účinných látok. Tieto priaznivo pôsobia na zdravie konzumenta a dodávajú jedlu typickú chuť. Jedným z nositeľov takýchto vlastností je zelenina - dnes už nevyhnutná súčasť jedálnych lístkov. U nás v nich taktiež začínajú pribúdať teplé i studené pokrmy na báze zeleniny, ktoré sú typické pre iné národnosti, pričom tieto si pestujú aj iné druhy a odrody zelenín aké pestujeme my. Typickým príkladom môže byť talianska kuchyňa, ktorá využíva fenikel sladký (Foeniculum vulgare var. dulce). Keďže

ZEMĚDĚJSTVÍ

uvedená kultúrna rastlina má značné využitie v domovskej krajine, tak je logické, že v Taliansku sa vyšľachtilo viacero odrôd tejto dvojročnej mrkvovitej kultúry, z ktorej sa najviac využíva zdužinatená listová stonka. Zároveň konštatujeme, že ju nájdeme i na našom trhu, ale ako zeleninu importovanú.

Štúdiom agrotechnik pestovania feniklu je možné získať dostačujúce množstvo informácií i od našich autorov, ktorí pomerne často odporúčajú zaobstarať si osivo z krajín, v ktorých má pestovateľskú tradíciu. Na to reagujú i domáci dovozcovia, ktorí osivo z týchto krajín dodávajú do obchodnej záhradkárskej siete.

Pri pestovaní je nevyhnutné zvoliť si správnu odrodu a teda jej osivo, pričom v prvom rade je potrebné v našich podmienkach držať sa dvoch zásad, od ktorých sa odvíja pestovateľský postup. Prvú z nich ako informáciu na etikete nenájdete a to je, že ide o rastlinu dlhého dňa, od ktorého sa odvinie termín sejby. Druhou zásadou je zamerať sa na skorú alebo neskorú odrodu. Pri odrodách fenikla sa udávajú doby rastu a zrenia od 2,5 do 4,5 mesiaca, ale až od výsadby priesad. Vzhľadom k tomu, že u nás oproti Taliansku sú chladnejšie noci a skorší pokles jesenných teplôt je optimálnejšie zvoliť si pestovanie skorej alebo poloskorej odrody. Popri tejto skutočnosti sme sa zamerali na dva termíny výsevu - jarný a letný. Aby sme mohli vykonať experiment naša voľba sa vykonala pre odrodu Bianco extra. Pri jarnom výseve v mesiaci marec sa najprv jednalo o dopestovanie priesad, ktoré sme vysadili na parcelu v mesiaci máj, kedy už nehrozili mrazy. Ak by jedince boli zasiahnuté slabým mrazom, tak nehrozí ich zmraznutie, ale na začiatku leta vykvitnutie bez vytvorenia bulvy. Ak uplatňujeme letný výsev, tak je vhodnejšie ho realizovať v júli. Skorší výsev taktiež spôsobuje vybiehanie jedincov do kvetu. Túto skutočnosť podmieňuje i stanovište, pretože rastliny musia byť na slnečnom mieste. Aby sme zabránili tvorbe kvetných okolíkov, ale stimulovali tvorbu buliev zvolili sme miesto pestovania s krátkodobou

sa posúvajúcim tieňom počas dňa. V tomto prípade sa mierne upravil svetelný deň, čo stimulácii napomáhalo. Štúdiom rôznych zdrojov vzhľadom k letnému výsevu sa stretávame s dvomi informáciami. Jedna pojednáva o tom, že vysievanie je potrebné urobiť do riadkov, ktoré sa neskôr jednotia, kým druhá o možnosti presádzania, ale že pri jeho uplatňovaní a nepravidelnom zavlažovaní hrozí i riziko vykvitania. Pokusne sme vykonali oba spôsoby, pričom k

Fenikel z letného výsevu

vykvitnutiu i pri presadení neprišlo. Podotýkame, že ak je tvorba priesad priamo na parcele musíme docieľiť takú vzdialenosť, aby sa dali vykopáť s

neobnaženými koreňmi, vložili, ale nie hlboko do mokrých jamiek, prihrnuli a hojne polievali, aby neprišlo k ich zvädnutiu. Na druhej strane musíme dbať, aby prúdom zavlažovacej vody nedošlo k prilepeniu listov k pôde.

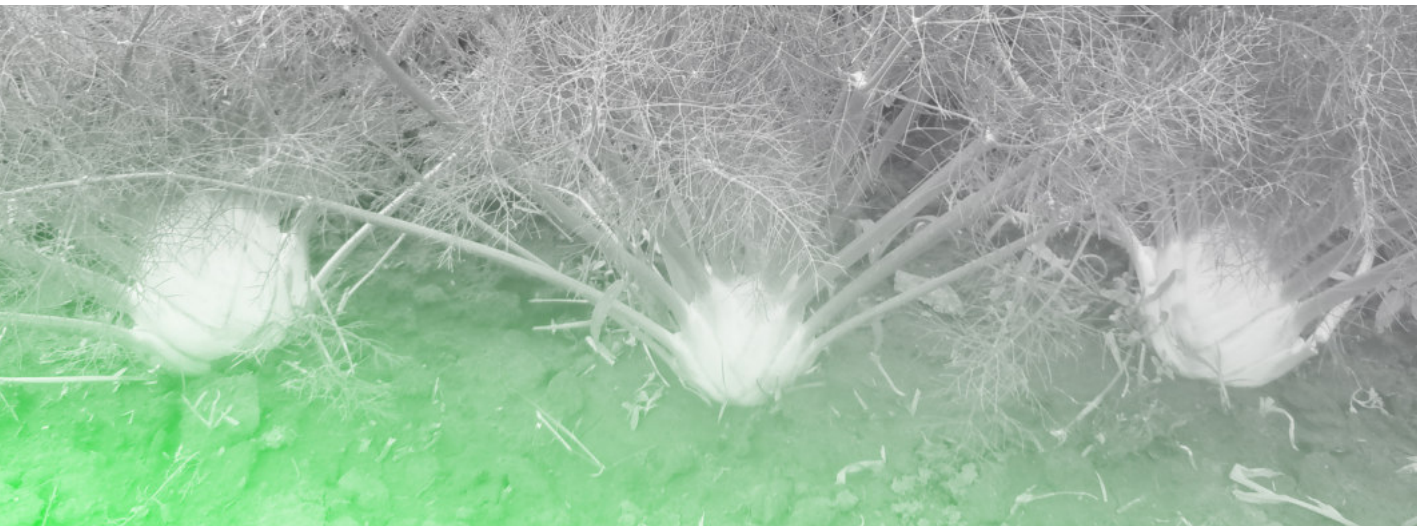
Otázka hnojenia je riešená tak, že sa fenikel v jari

odporúča vysadiť na miesto po jesennej plodine, ktorá bola hnojená maštalným hnojom a v lete po skoršie zberanej predplodine taktiež hnojenej týmto hospodárskym hnojivom. Niekedy nám to môže vyjsť tak, že predplodina nebola hnojená organickým hnojivom (cibuľa, cesnak) a zostáva nám miesto iba po nich. V tomto prípade sa nám osvedčili buď dobre vyzretý kompost alebo králičí hnoj. Tento je vhodnejší, najmä pri presádzaní, pretože obsahuje auxíny a gibeleríny, čo sú stimulatory rastu.

Pri pestovaní feniklu z jarného vysadzovania je možné vykonať ďalšiu operáciu a to tak, že po zrezaní bulvy koreň ponecháme v zemi. Z neho začnú vyháňať nové stonky so základom novej bulvy. Z nich ponecháme iba jeden základ, z ktorého sa vytvára nová bulva. V takomto prípade sa nám osvedčil i menej tradičný spôsob získavania

„dvojitej“ úrody tak, že okolie koreňov sa okopalo, intenzívne zalievalo, ale po vyrastení do výšky 15 – 20 cm sa v ich okolí ponechala kľúčacia burina, a to taká, ktorá mala nižšiu intenzitu rastu a plytšie korene (nesmie to byť hviezdica prostredná ; *Stellaria media*). Takáto burina nekonkurovala feniklu odobieraním živín, pretože fenikel svojou mohutnou koreňovou sústavou bol už hlboko zakorenený a nadzemná časť buriny bola nižšie ako listy – asimilačné orgány feniklu. Burina svojím tienением čiastočne znižovala odpar vody z pôdy a taktiež významne eliminovala pôsobenie svetla na bulvu rastliny feniklu, čo zabránilo jej vyššiemu rašeniu a vykvitaniu i v horúcom lete pri intenzívnom slnečnom žiarení. Čiastočné zaburinenie porastu burinou sme ponechali i pri rastlinách z letného výsevu, ale až vtedy, keď tieto boli asi 0,5 m vysoké z dôvodu nielen úpravy svetelného

Rok 2018 priniesol i nadpriemerne teplú jeseň, čo bol ďalší faktor, že fenikel mal vytvorené podmienky, ktoré sa talianskej klíme podobali...

Fenikel z jarného výsevu

Dozretý jedinec

režimu, ale hlavne toho, aby boli zatienené bulvy, čo spôsobuje ich čiastočné vybielenie. Vybielenie sme nerobili ich prihrňaním (odporúča sa asi dva týždne pred zberom) i preto, že černoze, na ktorej boli pestované ich značne znečisťuje, čo spôsobí, že pri získavaní finálneho produktu vzniká vyšší odpad. Neprikrytie bulvy zeminou pred zberom môže síce zapríčiniť väčšiu jej tvrdosť, ale pri dostatku vlahy a teda i jesennom polievaní tomuto javu sme predišli.

Ako zberová veľkosť sa považuje taká, keď očistená bulva dosahuje veľkosť tenisovej loptičky; má hmotnosť asi 0,3 kg, pričom naše jedince boli väčšie. Kalendárny rok 2018 priniesol i nadpriemerne teplú jeseň, čo bol ďalší faktor, že fenikel mal vytvorené podmienky, ktoré sa talianskej klíme podobali, takže tým sa importovaným odrodám fenikla i u nás veľmi dobre darilo.

redakční rada

Mgr. Otakar Březina, Česká zemědělská akademie v Humpolci | **Ing. Ludmila Gočálová**, Ministerstvo zemědělství ČR | **Ing. Petr Hienl**, Místní akční skupina Krajina srdce | **PhDr. Aleš Hradečný**, Praha | **Ing. Zorka Husová**, Národní ústav pro vzdělávání Praha | **Ing. Alena Krajičková**, Praha | **Ing. Emil Kříž, Ph.D.**, Institut vzdělávání a poradenství ČZU Praha | **doc. PhDr. Dana Linhartová, CSc.**, Institut celoživotního vzdělávání MENDELU Brno | **Ing. Václav Stránský**, Ministerstvo zemědělství ČR | Evidenční číslo MK ČR E 2826 ISSN 1803-8271 (Online)

PŘIPRAVIL VÝSTAVU

NA POLI

15. 1. – 15. 2. 2019

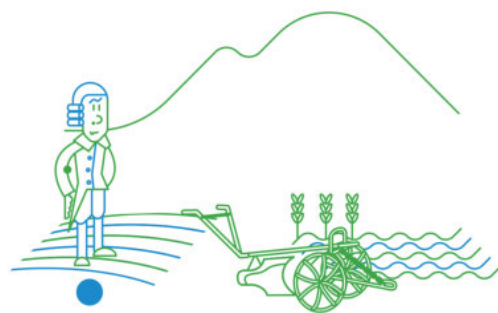
VERNISÁŽ 16. 1. 2019 V 16 HOD

Výstava o rostlinné výrobě v ČR
Jaké plodiny se pěstují v České republice
a jaký mají význam?
Co se z nich vyrábí?
Jak vypadají a jaká mají semena?

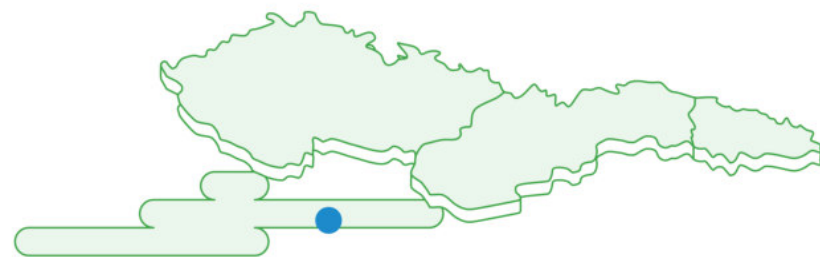
Místo konání:
Dům zemědělské osvěty
Knihovna Antonína Švehly
Slezská 7, Praha 2
Vstup zdarma

**Příští
číslo
vychází
14.
ledna**

**www.zemedelskaskola.cz
www.uzei.cz**

100PY ČESKÉHO ZEMĚDĚLSTVÍ 1918 - 2018

Druhá světová válka 1939-1945

- Stejně jako v první světové válce se za druhé světové války zavedlo **přídělové hospodářství**.
- Dne 16. 3. 1939 byl vyhlášen **Protektorát Čechy a Morava** a v důsledku rozpuštění politických uskupení **zanikla i agrární strana**.
- **Zemědělství se dostalo pod nacistickou okupační správu**, která dohlížela nad autonomní protektorátní správou. Systém byl postupně germanizován a do klíčových manažerských funkcí se dostávali Němci.
- Docházelo k **přesouvání obyvatelstva**:
 - o Ihned po německém obsazení pohraničí mnoho lidí uprchlo do vnitrozemí, což vytvořilo veliký tlak na zásobování.
 - o Židé museli odejít ze svých statků a místo nich se dosadili němečtí správci.
 - o Strategické oblasti byly zabrány a jejich obyvatelstvo přesídleno (např. cvičiště SS na Benešovsku).
- Zaveden systém **povinných dodávek zemědělských výrobků** (např. mléko), který často sloužil jako nástroj pro odstraňování nepohodlných obyvatel. Pokud zemědělec dodávky neplnil, mohl přijít o majetek i život.
- Při zatajování zásob potravin a porážek prasat hrozil trest smrti. Navzdory této skutečnosti „**černý trh**“ bujel (odhaduje se, že tvořil zhruba 20–40 % celkové produkce).
- Kvůli probíhající válce nebyl dostatek materiálu a pohonných hmot, přetrvávala proto nízká míra mechanizace v zemědělské výrobě.
- **Zásobování vojáků na frontách zajišťovali koně**. Například sovětská Rudá armáda používala úhrnem 3,5 milionů koní a mul a německá kolem 2,75 milionů tažných zvířat. Jejich role na frontě i v zázemí byla nesmírně důležitá.
- Počasí bylo na začátku druhé světové války velmi příznivé, takže i zemědělská produkce v Protektorátu vykazovala nadprůměrné výsledky. Další okupační léta poznamenala **extrémní nepřízeň počasí**, obzvláště zimy byly kruté.

ROZHÝBEJTE ČESKÉ ZEMĚDĚLSTVÍ S VIRTUÁLNÍ APLIKACÍ

STÁHNĚTE SI
APLIKACI NA
WWW.KNIHOVNASVEHLY.CZ
A ROZHÝBEJTE
ČESKÉ ZEMĚDĚLSTVÍ

WWW.KNIHOVNASVEHLY.CZ

ÚZEI

ÚSTAV ZEMĚDĚLSKÉ EKONOMIKY
A INFORMACÍ

KAŠ

ZEMĚDĚLSKÁ KNIHOVNA
ANTONÍNA ŠVEHLY

zemědělská škola

**MÁ
INSTAGRAM**

[INSTAGRAM.COM/ZEMEELSKASKOLA](https://www.instagram.com/zemeelskaskola)

**OZNAČUJ SVÉ FOTKY
#agricult**

**KAŽDÝ MĚSÍC
ODMĚNÍME
TY NEJLEPŠÍ**